

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se simit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERĂRĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Funerariile metropolitului Ioan Mețianu

O atmosferă de tristeță plutește peste Sibiiu. Multele stindarde negre cari tremură pe număroase edificii publice fără deosebire de neam și lege, sunt dovada regretelor unanime pentru defunct și considerația de care se împărtășește biserica noastră îndoliată. Un ecou al acestei stări sufletești sunt și paginile duiosase consacrate de presa străină patriarhului adormit Ioan Mețianu. Din cele mai îndepărtate unghiuri ale arhidiecezei sosesc zilnic reprezentanții clerului și poporul spre a asista la funerariile celui ce a fost aproape o jumătate de veac capul văzut al bisericei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria.

Duminecă seara au fost primiți membrii consistorului din Caransebeș, iar Luni dimineața cei dela Oradea-mare. Sibiiul freamată de lume românească a cărei afluență crește neconținut.

Aspectul orașului s'a schimbat cu desăvârșite. În strada Măcelarilor circulația e aproape întreruptă, din cauza mulțimei care roiește spre reședința mitropolitană. În lipsa de orientare sigură, toți se întrebă asupra dispozițiilor privitoare la prezentarea condoleanțelor. Programul prevede pe azi la ora 11 a. m. recepțiunile de condoleanțe în ordinea următoare: Reprezentanții corporațiilor streine, consistoarele din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, apoi clerul și poporul credincios din arhidieceză. Fix la 11 ore sosește generalul Mattanovic cu statul major, cari condolează în numele întregii armate din Ardeal. Din partea consistorului a fost desenat cu primirea condoleanțelor arhimandritul Dr. Eusebiu Roșca, director seminarial. În liniștea mortuară care stăpânește vasta sală îndoliată, lângă superbul catafalc, acoperit de bogate cununi, se desface ca într'o biserică plină de fumul tămâiei, glasul potolit al condolatorilor. Tuturora le răspunde arhimandritul Dr. Eusebiu Roșca, mulțumind și interpretând după putință în vorbe scurte sentimentul de adâncă jale care stăpânește astăzi

în sufletele cernite ale credincioșilor bisericei ortodoxe române. Mi-am notat următorii:

Comanda militară din loc, prin deputațiunea condusă de Excelența Sa, generalul de divizie Mattanovich.

Comanda de corp din loc, prin deputațiunea condusă de domnul general de brigadă Goldbach, locțiitorul comandantului de corp. Biserica soră greco-catolică, prin delegațiunea compusă din domnul canonic dr. Vasile Suci, domnii protopopi dr. Elie Dăianu și Solomon, și directorul institutului pedagogic din Blaj Negruțiu.

Biserica romano-catolică prin delegațiunea condusă de Alteța Sa, principele Egon Hohenlohe, preposit.

Consistorul regnicolar evanghelic, reprezentat prin Ilustritatea Sa, d. episcop Teutsch și secretarul Fritsch.

Ilustritatea Sa, d. comite suprem Walbaum, însoțit de d. vice-comite al comitatului Sibiiu Fabriczius.

Excelența Sa dna Kövess de Kövesháza, soția comandantului de armată de pe câmpul de războiu Herman Kövess de Kövesháza.

Dieceza Aradului, prin delegațiunea condusă de P. C. Sa, protosincelul Roman R. Ciorogariu.

Consistorul dela Oradea-mare, prin delegațiunea condusă de protopresbiterul Roxin.

Comitetul central al „Asociațiunii“, condus de d. dr. Octavian Rusu.

Protopresbiterul tractului și preoțimea gr.-ort. română, prin delegațiunea condusă de protopresbiterul dr. Ioan Stroia.

Comitatul Făgărașului, reprezentat prin domnul vice-comite Alexandru Belle.

Comitetul partidului național român, reprezentat prin dnii Roman R. Ciorogariu, protosincel și dr. Nicolae Vecerdea.

În numele orașului Sibiiu a condolat domnul primar Dörr, însoțit de d. șef de poliție Simonis.

Tribunalul regesc și judecătoria cercuală din loc, prin deputațiunea condusă de Ilustritatea Sa, d. president de tribunal și jude de curie Kemény.

Ilustritatea Sa, d. dr. Carol Wolff, director de bancă, membru al casei magnaților.

Direcțiunea financiară din loc, prin delegațiunea condusă de d. director Walther.

Oficiul de poștă și telegraf din Sibiiu, prin delegațiunea condusă de d. inspector de poștă Tollert.

Seminarul bisericeii regnicolare prin delegațiunea condusă de Schullerus.

Presbiterul evangelic și școalele săsești din loc prin delegațiunea condusă de d. dr. Schullerus.

Protobisepatul gr.-cat. român din Sibiiu, prin deputațiunea condusă de d. protopop Nicolae Togan.

A condolat notarul public Zăgonyi Gábor, în numele propriu și al mai multor corporațiuni maghiare, precum și notarul public Svatits.

Biserica reformată, prin deputațiunea condusă de protopopul Nagy.

Școala civilă de fete a statului, prin directorul ei.

Șeful poliției de stat, d. Alesandru Pitsch, însoțit de un funcționar.

Fondul școlar grănițeresc, prin domnul secretar Arseniu Bunea, protopop onorar.

D. prodirector și inspector suprem al școalelor medii dr. Walter.

Corpul profesoral al seminarului „Andreian” sub conducerea dlui dr. Vasile Stan.

Corpul profesoral și elevii dela gimnaziul de stat din Sibiiu, prin d. director Szentimrei.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu, reprezentată prin o numeroasă deputațiune, condusă de d. dr. Vasile Bologa și dna văduvă Ana dr. Marienescu, vicepresidente.

Școala civilă de fete a „Asociațiunii” prin d. director dr. Vasile Bologa.

Reuniunea învățătorilor din dieceza Aradului, prin presidentul Iosif Moldovan.

Funcționarii institutului de bani „Albina”, conduși de d. director Lisai.

Institutul de bani „Lumina”, prin delegație condusă de d. Dem. Comșa, profesor seminarial pens.

D. general auditor în retragere Ioan Mihălțan.

Reuniunea sodalilor români, prin prezidentul Victor Tordășianu.

Parohia gr.-ort. română din Brașov-cetate, prin delegațiune condusă de d. dr. Nicolau Vecerdea.

Reuniunea agricolă română din Sibiiu, prin delegațiune condusă de d. R. Simu.

Biserica agricolă română din Râșnov, prin o delegațiune numeroasă condusă de preotul Constantin Proca.

Și ca ea deputațiun, pe care nu mi-le-am mai putut nota, scapându-le din condei.

La 12 ore din zi seria recepțiunilor era terminată. Din mulțimea de coroane cari împodobia catafalcul amintesc pe acele depuse din partea familiei, ale episcopilor Ioan și Miron, ale consistoarelor eparhiale, a Casei magnaților cu fundă tricoloră maghiară. Iar deasupra tuturor strălucia uriașa coroană a partidului național, împodobită cu tricolorul românesc, simbolul sfânt care mișcă și înaltă pe toți deopotrivă.

La 4 ore d. a. clopotele catedralei își trimiteau armonia tânguitoare spre bolțile albastre. Sicriul mitropolitului Ioan Meșianu este ridicat de pe catafalc de cei mai vâjnoși protopopi. În frunte cu cei doi arhieri și înaltul cler al mi-

tropoliei, cosciugul urmat de membrii îndurerați ai familiei, de preoțime și popor număros este transportat — în sunetul jalnic al cântărilor executate de corul seminarial — la biserica catedrală, unde va rămânea până în ziua înmormântării. Cu fața descoperită, cu pletele de argint sub mândra coroană arhierescă în ale cărei fire de aur tainica lumină din candelabre își tremură strălucirea diafană, bătrânul mag pare un reflex induieșetor al sfinților cu bărbi cucer-nice, cari împodobesc minunata cupolă cerească.

Trecerea la cele vecinice a regretatului mitropolit Ioan Meșianu a fost adusă la cunoștința obștească prin anunțurile funebre lansate atât din partea familiei cât și a consistorului mitropolitan și arhidiecezan.

Condoleanțe.

Viena-Hofburg. — Maj. Sa regele ces. apost. a aflat cu adânc regret despre moartea mitropolitului român gr.-or. Ioan Meșianu și a lucându-și aminte de activitatea rodnică a decedatului prestată în șirul anilor îndelungați în folosul bisericeii și pe terenul vieții publice, își exprimă cele mai adânci și venerate condoleanțe pentru pierderea mare îndurată de biserica gr.-or. română. Din ordin prea înalt: *Daruváry.*

Budapesta. — La vestea morții mitropolitului Ioan Meșianu exprim consistorului arhidiecezan sincerile mele condoleanțe. În Arhiepiscopul decedat, biserica sa își pierde un aderent credincios a cărui memorie am s'o păstrez cu venerație. *Stefan Tisza.*

Budapesta. — Aflând cu adânc regret despre moartea mitropolitului arhieru Ioan Meșianu, primiți, vă rog și împărtășiți cu ocazia profunde pierderi îndurate de biserica română gr.-or. din patrie prin moartea vrednicului său arhiepiscop, expresiile celor mai profunde și sincere condoleanțe. *Béla Jancovich.*

Budapesta. Cu adânc regret am primit știrea telegrafică despre trecerea la cele eterne a merituosului arhieru și mitropolit Ioan Meșianu. Imi exprim cele mai profunde condoleanțe la această mare pierdere și oână când voi avea prilej să aduc la cunoștința casei magnaților această dureroasă știre, mă simt în treptărit să dau expresie adâncilor și dureroaselor regretate ale Casei relevând activitatea binecuvântată a decedatului Păstor pe teren bisericesc și patriotic, pe care a dezvoltat-o cu vrednicie în cursul unei vieți îndelungate, care activitate îl eternizează memoria în casa căreia ani îndelungați i-a fost membru apreciat. Rog pe P. C. Voastră să binevoiți a aduce la cunoștința arhidiecezei îndoliate profundele condoleanțe ale magnaților. *Baronul Samuil Josika, președintele casei magnaților.*

Blaj. — Exprimându-vă condoleanțele mele cu prilejul morții Excelenței Sale, înaltpreasfințitului Ioan Meșianu arhieru și mitropolit, vă aduc la cunoștință, că neputând lua parte la înmormântare, voi fi reprezentat prin d. dr. Vasile Suci, canonic-cancelar al veneratului capitol mitropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș. *Dr. Victor Mihályi, arhieru și metropolit.*

Vatra-Dornei. — Cu profundă durere am primit înștiințarea despre încetarea din viață a Excelenței

Sale Inaltpreasfințitului mitropolit Ioan Mețianu. Rog binevoii împreună cu preavenerabilul consistor din incidentul pierderii acesteia atât de grele a primi condoleanța mea sinceră. — Mitropolitul *Repta*.

Caransebeș. — Consistorul nostru intrunindu-se astăzi în ședința extraordinară, alăturându-se la doliul arhidiecezei deplânge trecerea la cele vecinice a Inalt Preasfințitului nostru mitropolit Ioan, pe care Dumnezeu să-l facă părtaș de fericirea cerească. *Miron*, episcop.

Carloveș. — Din prilejul morții Excelenței Sale, arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, primească biserica soră gr.-ort. română cele mai sincere expresiuni ale condoleanței pentru pierderea mare, cauzată prin moartea capului bisericii, bogat în toată privința în merite eminente. — *Miron Nicolici*, administratorul patriarhiei.

Lugoș. — Primiți sincerile mele condoleanțe la moartea binemeritatului mitropolit Mețianu. — Episcopul *Valeriu Frențiu*.

Budapesta. — Din prilejul morții domnului arhiepiscop și mitropolit își exprimă adâncă condoleanță. — *Victor Molnár*, secretar de stat.

Vágbesztercze. — Aflându-mă pe drum, abia astăzi am aflat despre pierderea cea mare. Primiți, vă rog, sincerile condoleanțe din prilejul morții binemeritatului mitropolit. Sufletul bun și nobil al fericitului în Domnul îl voi cuprinde în rugăciunile mele. — *Majláth*, episcop.

Budapesta. — Cu mare consternare a luat știre despre moartea Excelenței Sale, Ioan Mețianu. Cu sinceră compătimire iau parte la durerea cauzată de pierderea binemeritatului arhipăstor și patriot. — *Ilosvay Lajos*, secretar de stat.

Bata. — Adânc intristați deplângem pierderea imensă și cu pietate ne alăturăm doliului bisericii și neamului pentru trecerea la nemurire a marelui arhieru, prea vrednicul nostru mitropolit Ioan Mețianu. Familia *Mocsanyi*, din Bulei și Căpâlnăș.

Cluj. — Din prilejul morții nobilului binefăcător al tinerimei primiți adâncă condoleanță a universității din Cluj. — *Márki*, prorector.

Budapesta. — În numele meu și al partidului național român exprim cele mai sincere condoleanțe din incidentul morții marelui arhieru Ioan. — *Dr. Teodor Mihali*.

Oradea-mare. — Luând cu adânc regret știrea despre decedarea bunului nostru mitropolit, cerem informațiuni telegrafice privitoare la înmormântare. — *Consistorul*.

Timișoara. — Particip și eu la profundul doliu, în care a ajuns biserica prin moartea marelui mitropolit Ioan. — *Emanuel Ungureanu*.

Brad. — Corporațiunile bisericesti și gimnaziale din protopopiatul Zarandului se asociază la doliul mare ce-l îmbracă biserica noastră mult cercată din tristul incident al morții preaiubitului său arhiepiscop și mitropolit, durere, chiar în aceste zile de vijelie, când eră mai mare lipsă de bărbătească lui conducere, ca să cârmuească cu mâna sa probată și dibace naea cea atât de amenințată de valorile furtunoase. Vor fi reprezentate la înmormântare prin delegați. — *Vasile Dămian*, protopresbiter.

Brad. — Regretăm din adâncul inimei decedarea Inaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Me-

țianu. La înmormântare corpul profesoral va fi reprezentat prin direcțiunea sa. — *Ștefan Albu*.

Brașov. — Adânc consternați și îngrijorați de viitorul bisericii noastre naționale, deplângem moartea ilustrului arhiepiscop și mitropolit, care înseamnă o mare pierdere pentru neam și biserică, cu deosebire în aceste vremi turburi. — *Gazeta Transilvaniei*.

Brașov. — Numai în momentul de față am primit șguduitoarea depeșă. În numele tuturor preoților și al învățătorilor din întregul meu protopresbiterat, în numele delegațiunilor și al eforiei școlare, apoi în numele bisericii și școlii din Scheiu, vă rog să primiți cele mai adânc simțite condoleanțe. Marele nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan este mort și noi abia acum vom vedea pe cine am pierdut. — *Dr. Vasile Saftu*, protopop.

Brașov. — Gimnaziul nostru, profesorii și elevii, deplângând din adâncimea sufletului încetarea din viață a marelui nostru arhiepiscop și mitropolit, se asociază la doliul mare al arhidiecezei noastre și îi păstrează fiasca bunăamintire. Vom lua parte la înmormântare. — *Dr. Iosif Blaga*, director.

Năsăud. — Adânc îndurerăți de pierderea vrednicului mitropolit Ioan Mețianu, vă rugăm să primiți sincerile noastre condoleanțe. — *Corpul profesoral* dela gimnaziul din Năsăud.

Oradea-mare. — Șgduit de pierderea cea mare a bisericii întregi, prin reposarea Excelenței Sale Domnului arhiepiscop și mitropolit, atât în numele meu, cât și în al tractului, exprim condoleanțe sincere. — *Andrei Horváth*, protopop.

Hălmașiu. — Tritem adânc simțitele noastre condoleanțe și regrete pentru marele mitropolit Ioan. — Clerul și poporul din protopopiatul Hălmașului, prin *Aurel Lazaru*, protopop.

Cohalm. — În numele credincioșilor din tractul Cohalmului exprim cele mai adânc regrete pentru pierderea arhipăstorului nostru Dumnezeu să-l odhnească și biserica să o păzească. — *Ioan Bercanu*, protopop.

Avrig. — Moartea mitropolitului nostru a umplut de jale clerul și poporul. Dumnezeu să-l odhnească cu dreptii. — *Cândeș*, protopop.

Budapesta. — Moartea binemeritatului arhipăstor o jeleşte cu adânci regrete. — *Francisc Csorba*.

Tinca. — Cu deplină jale condolăm la moartea binemeritatului și vrednicului nostru mitropolit. — Familia *Dr. Illea*.

Oradea-mare. — La pierderea catastrofală a marelui arhieru, binemeritatului părinte mitropolit, primiți profunda condoleanță. — *Dr. Nicolae Zigre*.

Caransebeș. — Reuniunea învățătorilor timișoreni deplânge moartea marelui mitropolit Mețianu. — *Iuliu Vuia*, președinte.

Turda. — Comitetul bisericii ortodoxe române din Turda, intrunit în ședință, vă împărtășește durerea sa nemărginită pentru decedarea Inaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, căruia îi imploară odihnă vecinică. — *Președintele*.

Turda. — Asupra morții marelui arhiepiscop și mitropolit al nostru Ioan Mețianu transmit în numele meu și al clerului tractual adâncile noastre condoleanțe. Bunul Dumnezeu să-l odhnească și pe noi să mângăie pentru pierderea ireparabilă ce ne-a atins bi-

serica și neamul în aceste timpuri grele. La înmormântare voi lua parte. — *Iovian Murășianu*, protopop.

Lipova. — Ne asociem și noi doliului adânc, ce îndură biserica și neamul, prin decedarea marelui mitropolit Ioan Mețianu. Protopopul *Manuilă*, parohul *Cimponeriu* și parohul *dr. Filip*.

Brașov. — Reuniunea femeilor române din Brașov exprimă cele mai adânci condoleanțe la pierderea veneratului arhiepiscop Ioan Mețianu și închină omagiile sale pe srierul marelui defunct al poporului său. *Maria Baiulescu*, presidentă.

Brașov. — Uniunea femeilor române din Ungaria deplânge moartea marelui și înțeleptului arhiepiscop Ioan Mețianu, jelind pe vrednicul păstor al bisericii și națiunii sale, pe stâlpul și propovăduitorul cauzei sale. *Maria Baiulescu*, presidentă.

Brașov. — Deplângem nemângăiate decedarea marelui mitropolit. Cu durere luăm parte la jalea adâncă a bisericii și neamului românesc. *Elena Săbădeanu*. Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor din Brașov.

Brașov. — Deplângem pierderea cauzată bisericii și națiunii noastre prin moartea distinsului și prea zelosului nostru arhiepiscop Ioan Mețianu. Reuniunea femeilor române pentru înfrumusețarea bisericii gr.-or. din Brașovul vechiu.

Sebeșul-săsesc. — În fața grelei lovituri și a ireparabilei pierderi, cauzată prin încetarea din viață a marelui nostru Arhiepiscop, vă rugăm să primiți adânc simțitele noastre condoleanțe și rugăm pe Dumnezeu să ocrotească biserica noastră și neamul nostru mult încercat. *Protopresbiterul Sebeșului*.

Mercurea. — Deplângem trecerea din viața aceasta a marelui arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, adevăratul nostru părinte. Ocrotească bunul Dumnezeu biserica sa sfântă și neamul nostru atât de crud cercat. În numele clerului și poporului din tractul *Mercurei*. Protopopul *Păcurariu*.

Lăpușul-unguresc. — Biserica și neamul întreg deplânge pierderea marelui arhiepiscop Ioan. *Ludu* protopop.

Beiuș. — Reuniunea învățătorilor ortodoxi bihoreni deplânge cu multă durere pierderea în aceste timpuri grele a înțeleptului arhiepiscop și mitropolit Dumnezeu să ia în paza sa destinele bisericii noastre văduvite. *Ioan Roșiu*, președinte.

Consistorul săsesc a adresat următoarea frumoasă scrisoare:

P. Ven. Consistor al arhidiecezei rom gr.-or. — *Loco.*

Numărul 423 din 1916. Veneratului Consistor al arhidiecezei greco-orientale române. În loc. Adânc devotatul consistor regnicolar subscris vă roagă să primiți expresia sincerei participări la moartea Excelenței Sale, domnul arhiepiscop și metropoliit Ioan Mețianu, și la pierderea pe care a îndurat-o prin aceasta biserica sa. Cu toate că Dumnezeu a dat fericitului în Domnul o etate, care trece cu mult peste anii pe cari i-a stabilit psalmistul ca margine a vieții, din grația dumnezeiască a fost până în săptămânile din urmă deplin conservat fizicește și intelectualicește, totuși trebuie să jelim despărțirea de un astfel de moșneag, cu atât mai mult, cu cât el, pe cărările vieții sale, a semănat și a secerat fructe, de cari se vor bucura generații întregi. Rămână-i memoria binecuvântată, iar

Dumnezeul, care l-a ocrotit atât de lungă vreme, împărtașească de milă bogată biserica sa. Sibiu, 4 Februarie 1916. Consistorul regnicolar al bisericii evanghelice din părțile ardelenale ale Ungariei: *Dr. Fr. Teutsch* m. p., episcop. *Carol Fritsch* m. p. secreteer.

Sibiu. — Alteța Sa, principele *Hohenlohe*, prepositul paroh al bisericii romano-catolice din Sibiu serie:

„Preaveneratului domn vicar arhiepiscopesc, Sibiu. Pentru binevoitoarea încunoștințare, trimisă în numele consistorului arhidiecezan, primiți mulțumita mea profundă. Totodată binevoiți a lua la cunoștință, că în fruntea deputațiunilor preoțimei și parohiei mele, voi lua parte la înmormântare. Nu pot trece cu vederea ocaziunea aceasta și a nu-mi exprima și în scris condoleanțele față de preaveneratul consistor, din prilejul acestei pierderi dureroase, într-o adevăr de mare gravitate și cu sinceră compătimire simțită de noi toți. Primiți expresiunea sincerei mele stime Sibiu la 5 Februarie 1916. — Principele *Hohenlohe* preposit-pleban.

București. — Plâng împreună cu voi moartea ilustrului Mitropolit Ioan Mețianu, care a fost un mare ierarh al bisericii lui Christos și un bun părinte al poporului român. *Pimen*, Mitropolitul Moldovei.

Tâtrafăred. — Din prilejul pierderii mari ce a atins arhidieceza, vă exprimare sincerei sale condoleanțe, contele *Klebersberg*, secretar de stat.

Viena. — Adânc sguduit de știrea despre moartea marelui Arhiepiscop trimite societatea jubilară română pentru zidirea de biserică sincere condoleanțe. S'a stins spre ireparabilă pierdere a bisericii și a națiunii! Fie, ca marea operă începută să fie încoronată de succesul dorit. Generalul *Lupu*.

Călimănești. — Pog primiți expresiunea profunde mele dureri cauzate de răposarea preavrednicului arhiepiscop Ioan Mețianu. Dumnezeu să ajute a găsi bărbatul cel mai chemat la conducerea bisericii în aceste timpuri extrem de grele. *Parteniu Cosma*.

Chișineu — Deplâng moartea marelui nostru mitropolit Ioan Mețianu. Exprim profunde condoleanțe. *Dr. Dimitrie Barbu*, protopopul Chișineului.

Beiuș. — Deplângem și jelim cu adâncă venerațiune și pietate moartea înaltului prelat, inițiatorul și întemeietorul iustitutului nostru. *Internatul diecezan ortodox din Beiuș*.

Beiuș. — Adânc intristați ne asociem jalei și durerii ce a atins neamul și biserica noastră în urma pierderii celui mai înalt dignitar al ei. — *Credincioșii bisericii ortodoxe române din Beiuș*.

Arad. — Adânc mișcați de marea pierdere ce a îndurat neamul și biserica noastră în aceste zile grele prin moartea preavrednicului arhiepiscop al bisericii noastre dreptmăritoare, trimitem sincere condoleanțe preaveneratului consistor. — *Vasile Papp*, *Iuliu Herbay*, *Dr. Ioan Nemet*, *Dr. Teodor Botiș*, *Dr. Cornel Iancu*, *Ioan Moldovan*, *Nicolae Mihulin*, *Ludovic Fazecaș*, *Dr. Romul Veliciu*, *Dr. Alexandru Morar*, *Gh. Popoviciu*, *Ilie Pap*, *Virgil Antonescu*, *Silviu Beșan*, *Dr. Alexandru Stoenescu*, *Dr. George Crișan*, *Teodor Guiu*, *Constantin Savu*, *Ioan Clopoșel*, *Laurențiu Luca*, *Dr. Sever Ispravnic*, *Dr. Sever Miclea*.

Oradea mare. — Cu profunde regrete ne asociem la doliul bisericii și al neamului românesc. — *Orădani*: *Dr. Demetriu Kiss*, *Dr. Coriolan Papp*, *Andrei Horvath*, *Petru Pantya*, *Gheorghe Tulbure*, *Dimitrie Balog*, *Dr.*

Savu Morta, Dr. Aurel Lazăr, Dr. Nicolau Popoviciu, Iosif Diamandî, Dr. Ioan Boroș, Dr. Nicolau Zigre, Vasiliu Popoviciu, Dr. George Roxin, George Pap, Dr. Ioan Buna, Dr. Nicolau Regman.

Lugoj. — Adânc întristați de pierderea mare ce a îndurat biserica și națiunea noastră prin moartea preavrednicului mitropolit Ioan, rugăm la primă profundă noastră condoleanță. Pentru comitetul parohial din Lugoj. — *Dr. Nicolae Ioanovici*, președinte.

Cojocna. — Plângem că în aceste zile grele ne-a părăsit bunul păstor. — *Parohul George*.

Budapesta. — Deplângem moartea marelui urmaș al lui Șa una. Biserica românească a rămas orfană de cel mai vrednic păstor al ei. — Redacția „Foaiei Poporului Român“.

Câmpeni — Protopresbiteratul Câmpenilor deplăge cu amar pierderea vrednicului păstor sufletesc, arhiepiscopul Ioan. Roagă fierbite pe Dumnezeu a-l primi în împărăția sa. *Furdulu*, protopop.

Bistrița. — Adânc întristați de moartea neașteptată a marelui arhieru și cap al bisericii noastre, a Ex. Sale, domnului mitropolit, trimit preaveneratului consistor sincerile mele condoleanțe. *Dr. Pahone*, deputat congressional.

Ofenbaia. — Din prilejul dureros al răposării preavrednicului și bunului arhipăstor Ioan Mețianu, primiți condoleanța omagială a clerului, poporului din tractul Lupșa. Dumnezeu să ocrotească biserica sa în zilele acesta grele. *Vasile Gan*, protopop.

Abrud. — Cu evlavie ne închinăm în fața sicriului descis să primească trupul netnsuflețit al marelui arhieru Ioan și rugăm pe bunul Dumnezeu să trimită mângâiere cerească bisericii noastre atât de greu cercate. În numele preoției din tractul Abrud, protopopul *Petru Popoviciu*.

Mediaș. — În numele preoției tractuale exprimăm profunda durere pentru marea pierdere a fericitului adormit în Domnul, arhiepiscopul și mitropolitul nostru Ioan *Mircea*, protopop.

Beiuș. — Preoțimea română de lege răsăriteană din protopresbiteratul Beiuș deplănge moartea activului și mult iubitului ei mitropolit. *Moise Popoviciu*, adm. protopopesec.

Deva. — Prin pierderea marelui arhieru și adevărat părinte al națiunii noastre mult cercate, deplângem cu toți Români pe binevoitorul nostru. Familia *Dr. Alexandru Hossu*.

Lăpușul-unguresc. — Condolez pierderea mitropolitului nostru. *Dr. Buzura*.

Reghinul săsesc. — Din prilejul morții Ex. Sale, arhiepiscopului și mitropolitului Mețianu primiți cele mai sincere și adânci condoleanțe. Pierderea înaltului și înțeleptului arhipăstor nu e numai a bisericii sale, ci a Ardealului întreg și a tuturor, e o pierdere ireparabilă. Cu stimă adevărată *Reicher Aladár*, primpretor al cercului superior din Reghinul-săsesc.

Severin. — Deplângem moartea marelui nostru mitropolit, împreună cu toți Români de aici. Dumnezeu să ne aibă în paza sa. Protopop *Morariu*.

Viena. — Adânc consternat de știrea despre moartea marelui nostru arhieru, mitropolitului Ioan clubul român din Viena trimite adânci condoleanțe. Președintele *Radu*.

Oradea-mare. — Deplângem pierderea iubitului nostru mitropolit în aceste vremuri grele. În numele soldaților: *Dimitrie Fulea*, preot militar.

Borgoprund. — Impreună cu întreaga poporul credincios din valea Bărgăului deplângem moartea preabunului și înțeleptului nostru arhiepiscop și mitropolit. (Urmează numele mai multor preoți, nedescifrabile).

București. — Regret adânc trecerea din viață a a bunului nostru arhipăstor, Dumnezeu ocrotească biserica noastră. *Ioan Cârdea*.

Brașov. — Deplângem moartea marelui arhieru Mețianu, cărmaciul înțelept, probat și neadormit al destinelor mult încercatului nostru neam ortodox. Înghitim și acest păhar în vremuri atât de nesigure și furtunoase, cu nădejdea tare în prevedința care încearcă numai pe aleșii ei. — *Corpul profesoral al școlii comerciale*.

Săcele. — Corpul didactic dela școala noastră se roagă se fie alăturate și lacrimile și durerea sa la doliul general pentru pierderea marelui mitropolit Ioan. — *Vasilie Ivan*.

Hidalmás. — Vestea despre moartea înaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu ne-a sguduit, căci biserice noastră ortodoxă și-a pierdut pe vrednicul ei părinte. Fie-i memoria binecuvântată. — *Pavel Roșca*, protopresbiter.

Bistrița. — Cu mitropolitul Mețianu pierdem un mare stâlp. Dumnezeu să ne mângâie. Familia *Dr. Tripon*.

Făgăraș. — Adânci regrete la moartea marelui mitropolit Ioan. Direcțiunea băncii „*Furnica*“.

Făgăraș. — Reuniunea femeilor române ortodoxe din Făgăraș se alătură la doliul mare ce îndură biserica noastră în aceste timpuri de restriște prin moartea înaltului prelat Ioan Mețianu. *Maria Dr. Șerban*, președintă.

Dela reședință la catedrală.

Drumul pe care l'a făcut marele nostru defunct, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu, în fiecare Duminecă și sârbătoare, dela reședință până la catedrală, — l'a făcut acum mai pe urmă Luni, la orele 4 d. a. dar de astădată nu mai mult pe picioare, ci dormindu-și somnul de veci în sicriul deschis, purtat pe umeri de opt protopresbiteri din arhidieceza transilvăneană.

Serviciul divin s'a început la reședință, conform programului, la orele 4 precis, în prezența tuturor membrilor familiei și a unui public ales. L'au oficiat Preasfinții Lor, episcopii Ioan I. Papp al Aradului și Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, asistați de înalți dignitari ai bisericii noastre, Precuvioșii Lor arhimandriții Filaret Musta, Dr. Eusebiu R. Roșca și protosincelii Dr. Iosif Traian Badescu și Roman R. Ciorogariu, cum și protopresbiterii Vasile Dămian, Gregoriu Pletosu, Vasile Domșa, Dr. Ioan Stroiă, Nicolae Borzia, Ioan Teculescu, Traian Oprea, Jovian Mureșianu, Dr. Cornel Popescu, Procopiu Givulescu, de preotul Traian Vașian și de diaconii Dr. Lazar Iacob, Ioan Coara, Dr. Octavian Costea și Dr. Gheorghe Comșa.

Răspunsurile înduioșătoare le dă corul studenților seminariați, condus de d. profesor Timoteiu Popoviciu.

Terminându-se serviciul divin cu jalnicul *In veci pomenirea lui*, se pune convoiul în mișcare, pentru a fi transportat sicriul în catedrală, în frunte un diacon

duce pe o periniță neagră de catifea decorațiunile marelui defunct; apoi urmează ceilalți diaconi, membrii clerului slujitor demnitarii bisericești și în urmă Preasfințitele Lor, episcopii Ioan și Miron. Opt protopresbiteri dintre cei slujitori iau sicriul pe umeri și-l duc în catedrală. În urma sicriului vin membrii familiei, membrii consistorului arhidiecezan, în frunte cu Ilustritatea Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, și celalt public. Strada e plină de lume. Studenții sem. formează spalir dela reședință până la catedrală. Sicriul e deschis. Pe drum cântă corul studenților seminariali, iar din turnurile catedralei sună jalnic clopotele toate. Poarta catedralei e încadrată în negru. Scaunul arhieresc din catedrală e îmbrăcat în negru. În catedrală ard toate luminările. Sicriul a așezat în catedrală pe un nou catafalc frumos, baldachin, ridicat deasupra amvonului. În jurul catafalcului se așează numeroasele cununi, una mai frumoasă decât cealaltă.

Se continuă acum și aci serviciul divin, după a cărui terminare Preasfințitii episcopi sunt conduși cu lithia la reședința metropolitană și publicul numărös din catedrală se resfiră mereu, pentru a face loc altui public, ce vine să vadă și în catedrală pe patriarhul cu față de sfânt din sicriu...

La orele 6 și jum. seara s'a oficiat apoi un nou serviciu divin în catedrală, la picioarele marelui defunct, prin d. profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu, asistat de diaconul Dr. Oct. Costea, secretar consistorial. Au fost de față membrii familiei, un public numărös și ales, și mulți soldați, — toți cei de legea gr. ort. română din garnizoana Sibiiului. După terminarea serviciului și intonarea din partea corului elevilor seminariali a mult spunătorului *Cu adevărat desertăciune sunt toate*. Preasfinția Sa, episcopul Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, a rostit cuvântarea (o vom publica-o și noi. — N. R.) care a fost adresată în prima linie soldaților. După aceasta frumoasă vorbire, corul seminarial a intonat: *adusumi-am aminte*, și cu aceasta serviciul divin a fost terminat.

Membri din cler au cetit apoi părți din sfânta evanghelie, și clericii psalmi, noaptea întregă până în dimineața zilei de azi, când s'a făcut înmormântarea.

Actul înmormântării.

Lume multă a sosit la Sibiiu pentru a participa la înmormântarea binemeritatului nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu. De mult, dela sfîntirea catedralei: opera cea mai frumoasă și mai măreață a marelui nostru dispărut, nu s'au văzut pe stradele Sibiiului atâția preoți și atâția Români, atât din clasa intelectualilor, cât și din clasele mai de jos, ca și cu acest prilej. Lume numai a putut, a căutat să fie de față la așezarea în pământ a rămășițelor pământești ale arhiepiscopului trecut la nemurire prin momentele pe cari sigur și le-a ridicat în viață și săi de ultimul onor, petrecându-l până la mormânt. A și fost o înmormântare impunătoare, cum rar s'a mai văzut.

Serviciul divin s'a început în catedrală Marți dimineața la orele 9, cu oficierea sfîntei liturgii. A fost celebrată de Preasfinția Sa, episcopul Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, asistat de Precuvioșii Lor arhimandriții Filaret Musta, protosincelul Roman R. Ciorogariu, de protopresbiterii Dr. Ioan Stroia, Mateiu Voileanu, asesor consistorial, Andreiu Ghidiu, Nicolaie Rocșin Ioan Teculescu, Traian Oprea și Procopiu Giuvulescu și de protodiaconul Dr. Cornel Cornean cu diaconul Dr. Lazar Iacob.

Răspunsurile le-a dat corul mixt condus de d. Tim. Popoviciu.

Catedrala are un aspect sărbătoreesc. În jurul catafalcului ocupă loc membrii familiei, iar catedrala e plină de public ales. Doamnele s'au prezentat toate în haine negre. În catedrală sunt așezați, ca decorație arbori cu frunze verzi și plante exotice. Afară la poartă, și la încrucișările de strade, poliția susține ordinea, pentru că e o imbulzeală mare de lume. Deputațiuni diferite aduc mereu coroane, pentru a le depune pe sicriul marelui defunct. În scaunul arhieresc e așezată cărja decedatului mitropolit, îmbrăcată în negru.

La orele 10 fără un sfert își face apariția în catedrală P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp și intră de-a dreapta în altar. La orele 10 încep să sosesc reprezentanții autorităților publice, ai oficiilor, corporațiunilor reuniuniuni.

Armata o reprezintă prin o deputațiune foarte numărösă, condusă de Esceleța Sa, generalul de divizie Nyegovan.

Biserica soră gr. catolică română prin o deputațiune mai numărösă, condusă de d. canonic Dr. Vsile Suciu.

Înaltul guvern și peste tot administrația e reprezentată prin d. comite suprem Walbaum, care s'a prezentat în fruntea unei numeroase deputațiuni a comitatului.

Delegația bisericii romano-catolice e condusă de Alteța Sa principele Egon Hohenlohe, a bisericii evanghelice de Ilustritatea Sa episcopul Dr. Teutsch, a bisericii reformate de decanul Nagy Lajos, a orașului Sibiiu de primarul Dörr, a tribunalului de presidentul Dr. Kemeny, a direcției de finanțe de directorul Walther, a gimnasiul de stat de directorul Szentimrei, etc. etc. Au fost de față apoi nenumărate delegațiuni din afară, a căror înșirare ne este imposibilă. Remarcăm însă prezența mai multor delegațiuni de ale reuniunilor de femei.

În catedrală sunt foarte mulți fruntași mireui de ai vieții noastre publice, apoi mulți protopresbiteri și preoți.

Prohodul.

La orele 10 și jumătate e terminată sfânta liturgie și se începe imediat prohodul. E îmbrăcat acum în ornate arhieresti și Preasfinția Sa episcopul Ioan I. Papp al Aradului, apoi Preacuvioșii Lor Dr. Eusebiu R. Roșca, arhtmandrit, și Dr. Iosif Traian Badescu, Protosincel, cum și protopresbiterii Păcurariu (Mercureanu), Vasile Domșa, Dr. Dobre, Dr. Popescu, Jovan Mureșanu, Giorgia, administratorul protopresbiteral Oprea, preoții Albu și Bucșa, și apoi diaconii Dr. Oct. Costea, Dr. Gh. Comșa, Dem. Cămpianu și Ioan Cioara.

Răspunsurile la prohod le dă corul elevilor seminariali. În catedrală e miros de flori, de tămâie, e evlavie adâncă, durere și suspinare. Tot locuri pe cari sfântul din sicriu nu le mai simte, pentru că e trecut în altă lume, unde nu este durere, nici suspinare, ci viață până în sfârșit.

În această atmosferă rostește Preasfinția Sa, episcopul Ioan al Aradului panegiric, în care scoate frumos la iveală meritele cele mari pe cari și le-a câștigat în lumea aceasta marele defunct.

Se termină și prohodul. Diaconii Dr. Costea și Cem Cămpianu iau acum de pe capul marelui defunct mitra arhierescă și îi pune pe cap camilafca, corul întonează „adusumi am aminte“, coroanele se scot din catedrală și se așează pe carul din stradă, sicriul

se închide și e scos din catedrală, pentru a fi așezat pe carul funebru de gală, tras de patru cai negri. Când e coborît pe treptele catedralei, niște fulgi mărunți de zădădă flutură prin aer. E participarea ceriului la jalea generală. În curând însă ceriul se luminează. Clopotele sună jalnic la catedrală și la toate bisericile din Sibiu, și convoiul se pune încet în mișcare.

Îl deschid elevii dela școalele din loc, conduși de catihetul Jantea, apoi vin elevii seminarului „Andreian“, cu profesorii lor și cu steag negru, delegațiile țărănești și mulțimea de preoți, câte patru în rând, urmează apoi un elev, îmbrăcat în stihariu, cu crucea marelui defunct, apoi corul, care a cântat neîntrerupt pe drum, până la groapă. Vine acum clerul slujitor, în frunte cu diaconii Dr. Comșa și Cioara, dintre cari primul duce decorațiile, cellalt mitra decedatului mitropolit, pe când diaconul Dr. Costea îi duce cărja.

În urma arhierilor, cari încheie șirul slujitorilor, și poartă în mâni și ei cărțile îndoliate, — e purtată de doi preoți coroana mare a familiei, depusă pe sicriul marelui defunct, apoi vine carul cu coroanele celelalte, și în urmă carul mortuar, sicriul osemintelor marelui mitropolit Ioan. În urma carului funebru vine familia, apoi membrii consistorului arhidecezan, în frunte cu Ilustritatea Sa, arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, numeroși deputați sinodali și imensul public, care formează un șir nesfârșit.

Pe unde trece convoiul, stradele sunt indesate de lume. La toate ferestrele public privitor. Lamele electrice ard, și sunt îndoleate. Prăvăliile sunt toate închise. Convoiul trece prin strada Măcelarilor prin piața Mare, strada Cisanădiei, strada Sevis. Circulația tramvaiului e întreruptă. La ora 1 fără un sfert convoiul ajunge la biserica din suburbiul Iosefin. Preoții slujitori intră în curtea bisericii, unde e pregătită cripta, sicriul încă e adus aci și e așezat pe scânduri. Se oficiază și aici ultimele părți ale serviciului divin prescriș pentru înmormântarea marelui defunct, corul întonează „În veci pomenirea lui“, iar sicriul slobozit încet la vale, până ajunge la fund. Încă un hohot de plâns, și e terminată frumoasa înmormântare a marelui defunct, care a fost: arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu.

Odihnească în pace!

Concurse.

În temeiul ord. Ven. Consistor din Oradea-mare Nr. 3106 B. 1915, prin aceasta se publică concurs, pentru postul de capelan temporal, pe lângă veteranul paroh, Vasile Bulzan, din parohia de cl. II-a Fechetău, tractul ort. român al Peșteșului, cu termen de alegere pe **28 februarie (12 martie) 1916.**

Venite:

1. Jumătate din pământul parohial intravilan, constatătoare din 870 stăngeni pătrași.
2. Jumătate din birul preoțesc, constatător din câte-o măsură cucuruz sfărmat, dela fiecare număr de casă, (280), sau prețul curent al aceleia.
3. Jumătate din toate competențele stolare, după uzul din trecut.
4. Intregirea dotațiunei dela stat, din cvota pentru capelani.
5. De locuință se va îngriji alesul capelan, care va fi îndatorat să provadă și catehizarea la școalele elementare din comună.

Doritorii de a se alege, să-și înainteze documentele, originale sau în copii legalizate, adresate comi-

tetului parohial din Fechetău, Prea On. Oficiu ppsc ort. român din M. Telegd, având dânsii a se prezenta cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în sfânta biserică din Fechetău, pentru a-și dovedi aptitudinea în cântare, tipic și oratorie.

Fechetău, 18/31 oct. 1915.

Vasile Bulzan

preot, președinte.

Aron Bulzan

Inv. not. com par

În conțelegere cu: *Alesandru Munteanu* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh din vacanta parohie de cl. II-a Bălaia, protopresbiteratul Peșteșului, conform ord. V. Consistor Nr. 2254 B 1915, se publică concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele:

1. Casă parohială cu supraedificate și intravilan de un jugher catastral.
2. Pământ parohial de 8 jughere, arător și fanaț.
3. Birul preoțesc și stolele îndalinate.
4. Intregirea dotațiunei dela stat, cu drept câștigat la suma maximală.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie să-și adjuște cererile de concurs reglementar, să le înainteze Prea On. Oficiu protopresbiterat ort. român în M. Telegd, în termenul concursual și să se prezenteze în sfânta biserică din Bălaia, observând strict dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și dovedi aptitudinile în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alesandru Munteanu* protopresbiter.

—□—

1—3

Librăria diecezană din Arad are depozit bogat în cărți și revizite bisericești (potire, disc, steluță, candelă, cruci, ripizi, cădelnițe, prăznicare) prapori și ornate. Execută și reperaturi. Cereți catalog.

A apărut

CALENDARUL DIECEZAN

pe anul 1916 ediția II.

— **Cu numeroase ilustrațiuni.** —
Prețul per exemplar 50 fileri. — Se poate comanda dela

Librăria Diecezană Arad

Strada Deák Ferenc Nr. 35.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericei ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	—
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Păznicare pe lemn ori tinichea	—
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.